

Høgskolen i Telemark

EKSAMEN

6009 Makroøkonomisk teori og politikk

05.12.2014

Tid:	9-13 (4 timer)
Målform:	Bokmål
Sidetall:	3 (inkludert denne forsiden)
Hjelpemiddel:	Kalkulator utdelt på eksamen
Merknader:	Alle oppgaver skal besvares
Vedlegg:	Ingen

Eksamensresultata blir offentliggjort på Studentweb.

Fakultet for allmennvitenskapelige fag

Oppgave 1 (teller 50 %)

a) Definer og forklar følgende begreper:

- realøkonomi
- kapital slit
- konsumprisindeksen

b) Hva menes med henholdsvis driftsbalansen og betalingsbalansen med utlandet? Hva vil du si om størrelsesorden av disse balansene for Norges del?

c) Hva er sparing? Hva bestemmer samlet sparing i en åpen økonomi? Hvordan kan økt ønsket sparing føre til mindre faktisk sparing (det såkalte spareparadokset)?

d) Hva er de viktigste grunnene til at Norge (og de fleste andre land) i dag har flytende valutakurser, mens man i de første tiårene etter 2. verdenskrig stort sett hadde faste valutakurser?

e) Hva menes med stabilisering av en flytende valutakurs (såkalt styrt flyt)? Hvordan skjer denne stabiliseringen/styringen? Har valget av inflasjonsmål (i Norge 2,5 % årlig prisstigning) noen betydning i denne sammenheng?

f) Hva menes med økonomiske konjunkturer? Hva karakteriser konjunkturerne med hensyn til følgende størrelser: sysselsetting, arbeidsledighet, arbeidstilbud og reallønn?

g) Kan variasjoner i klassisk og/eller naturlig arbeidsledighet forklare den ledigheten som er forbundet med konjunkturerne (såkalt konjunkturledighet)? Begrunn svaret.

Oppgave 2 (teller 50 %)

Anta følgende makroøkonomiske relasjoner:

$$(1) \quad R = C + I + G + A - B$$

$$(2) \quad C + I = 0,9(R - T) - 3000r + b$$

$$(3) \quad A - B = -0,3R + 150v + 100$$

$$(4) \quad v \approx \frac{Ev}{1+r-r^*} \quad \leftrightarrow \quad r - r^* \approx \frac{Ev - v}{v}$$

der R er netto nasjonalprodukt, C er privat konsum, I er private netto realinvesteringer, G er offentlige kjøp, A er eksport, B er import, T er netto skatter, r er rentenivå i landet (i desimaltall), r^* er rentenivå i utlandet (i desimaltall), v er valutakurs (for eksempel antall NOK/euro), Ev er forventet valutakurs om én periode, og b er en (skift)parameter.

a) Betrakt relasjonene (1) til (4) som en såkalt multiplikatormodell (Keynes-modell). Nevn de sentrale forutsetningene i slike modeller. Hva er slike modeller egnet til å belyse?

b) Forklar/begrunn relasjonene (1)-(3).

c) Vis at relasjonene (1)-(3) gir

$$(*) \quad R = 2,5(G - 0,9T - 3000r + 150v + b + 100)$$

Hva er den økonomiske tolkningen/betydningen av tallet foran parentesene?

- d) Anta at r og v ligger fast. Bruk (*) til å bestemme hvert av følgende:
- i) Virkningen på nasjonalproduktet av en skattelette på 10 enheter.
 - ii) Finanspolitikk som nøytraliserer effekten på nasjonalproduktet av et negativt skift i b -parameteren på 20 enheter.
- e) Forklar relasjon (4). Hva forteller denne relasjonen om virkningen av økt nasjonal rente på henholdsvis aktuell valutakurs og forventet valutakursendring framover i tid?
- f) Anta et system med flytende valutakurs og at forventet framtidig kurs ($E v$) ligger fast. Da gjelder at $\Delta v/v \approx -(\Delta r - \Delta r^*)$. Bruk dette og relasjon (*) til å utlede at
- $$(**) \quad \Delta R \approx 2,5[\Delta G - 0,9\Delta T - 3000\Delta r - 150v(\Delta r - \Delta r^*) + \Delta b].$$
- Hva blir virkningen på nasjonalproduktet av at sentralbanken i landet kutter renta med, la oss si, et halvt prosentpoeng, når valutakursen er 8 i utgangspunktet. Hvorfor er virkningen her større enn i en lukket økonomi (alt annet likt)?
- g) Mye tyder på et fall i investeringene i den norske olje- og gassvirksomheten i årene framover. Hva kan dette få å si for rentenivået i Norge? Belys svaret ved å utlede sentralbankens renterespons ut fra (**), gitt at sentralbankens mandat (oppgave) er å bidra til at samlet etterspørsel = produksjonskapasiteten i økonomien.